

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E ARSIMIT DHE SHKENCËS
Agjencia Kombëtare e Arsimit dhe Formimit Profesional

SKELETKURRIKULI

Për Profilin Mësimor

TELEKOMUNIKACION

Niveli II

(Në drejtimin mësimor Elektronik)

Kodi: K1-II-11

Miratoi:

MINISTRI

.....

Tiranë, 2011

Përmbajtja:

- I. Qëllimet e arsimit profesional në profilin “Telekomunikacion”, niveli II, të drejtimit mësimor “Elektronik”.**
- II. Profili profesional i nxënësve në përfundim të arsimit profesional në profilin “Telekomunikacion”, niveli II.**
  1. Kërkesat e pranimit të nxënësve në arsimin profesional në profilin “Telekomunikacion”, niveli II
  2. Kompetencat e përgjithshme të nxënësit në përfundim të arsimit në profilin “Telekomunikacion”, niveli II
  3. Kompetencat profesionale të nxënësit në përfundim të arsimit në profilin “Telekomunikacion”, niveli II
  4. Mundësitë e punësimit dhe të arsimimit të mëtejshëm në përfundim të arsimit në në profilin “Telekomunikacion”, niveli II.
- III. Plani mësimor për profilin “Telekomunikacion”, niveli II.**
- IV. Udhëzime për planin mësimor.**
- V. Udhëzime për procesin mësimor.**
- VI. Udhëzime për vlerësimin dhe provimet.**
- VII. Të dhëna për certifikatën që fitohet në përfundim të arsimit në profilin “Telekomunikacion”, niveli II.**
- VIII. Programet e përgjithshme të lëndëve teorike profesionale.**
- IX. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale të detyruar.**
- X. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale me zgjedhje të detyruar.**

I. Qëllimet e arsimit profesional në profilin “Telekomunikacion”, niveli II, të drejtimit “Elektroteknik”.

Qëllimi kryesor i arsimit profesional në profilin “Telekomunikacion”, niveli II, të drejtimit “Elektroteknik”, është *“zhvillimi i personalitetit të nxënësve për të jetuar në përshtatje me botën që i rrethon dhe përgatitja e tyre për t’u punësuar në veprimtaritë profesionale që lidhen drejtpërdrejt me shërbimet telefonike dhe transmetimet radio-televizive”*. Për të realizuar këtë, shkolla profesionale u krijon nxënësve:

- mundësi të përshtatshme për të nxënë, pavarësisht nga gjinia, raca, besimi dhe aftësitë;
- mundësi për të gjithë, për të zhvilluar kompetencat profesionale, të bazuara në njohuritë, shprehjet, qëndrimet dhe vlerat, të mjaftueshme për të lehtësuar punësimin dhe përparimin drejt arsimit e formimit profesional të mëtejshëm;
- mbështetje për t’u njohur me rregullat e sigurimit teknik e të ruajtjes së mjedisit në përputhje me standardet ndërkombëtare dhe për t’i zbatuar ato me rreptësi;
- mbështetje për t’u njohur me teknologjitë e proceset teknologjike bashkëkohore e të perspektivës, që lidhen me kualifikimin profesional përkatës;
- mbështetje për të zhvilluar ndjenjën e disiplinës, kuriozitetin intelektual dhe profesional, aftësitë sipërmarrëse, si dhe vlerat morale;
- mbështetje për t’u zhvilluar psikologjikisht dhe fizikisht, për të përballuar vështirësitë që do të ndeshin gjatë veprimtarive të ardhshme profesionale;
- mbështetje për të zhvilluar frymën e tolerancës dhe të mirëbesimit nëpërmjet përvojës së punës.

II. Profili profesional i nxënësve në përfundim të arsimit profesional në profilin “Telekomunikacion”, niveli II

1. Kërkesat e pranimit të nxënësve në arsimin profesional në profilin “Telekomunikacion”, niveli II

Në shkollat që ofrojnë arsimin profesional në profilin mësimor “Telekomunikacion” niveli II, kanë të drejtë të regjistrohen të gjithë të rinjtë që:

- kanë mbaruar arsimin profesional në drejtimin mësimor “Elektroteknik”, niveli I;
- janë të aftë fizikisht dhe mendërisht të përballojnë kërkesat e këtij niveli të arsimit profesional.
- kanë aftësi të kufizuara, për të cilët shkolla krijon kushte dhe përshtat programin në përputhje me paaftësitë që shfaqin.

Në raste të veçanta kur kërkesat për të ndjekur këtë shkollim janë më të larta se kapacitetet reale të këtyre shkollave, atëherë, MASH përgatit udhëzime të veçanta me kritere të posaçme pranimi për këto shkolla.

2. Kompetencat e përgjithshme të nxënësve në përfundim arsimit në profilin “Telekomunikacion”, niveli II

Në përfundim të arsimit profesional në profilin “Telekomunikacion”, niveli II, nxënësi do të zotërojë këto kompetenca të përgjithshme kryesore:

- Të komunikojë në mënyrë korrekte me shkrim e me gojë për të shprehur mendimet e ndjenjat e tij dhe për të argumentuar opinionet për çështje të ndryshme.
- Të përdorë burime dhe teknika të ndryshme të mbledhjes dhe të shfrytëzimit të informacioneve të nevojshme për zhvillimin e tij personal dhe profesional.

- Të nxisë potencialin e tij të brendshëm në kërkim të vazhdueshëm për zgjidhje të reja më efektive dhe më efçente.
- Të angazhohet fizikisht, mendërisht dhe emocionalisht në kryerjen e detyrave të ndryshme në kontekstin profesional, personal dhe shoqëror.
- Të respektojë rregullat dhe parimet e një bashkëjetese demokratike në kontekstin e integriteteve lokale e rajonale.
- Të manifestojë guxim dhe aftësi sipërmarrëse për të ardhmen e tij.
- Të tregojë vetëkontroll gjatë ushtrimit të veprimtarive të tij.
- Të organizojë drejt procesin e të nxënës të tij dhe të shfaqë gadishmërinë dhe vullnetin për të nxënë gjatë gjithë jetës.
- Të respektojë parimet e punës në grup dhe të bashkëpunojë aktivisht në arritjen e objektivave të pranuar.
- Të vlerësojë dhe vetvlerësojë nisur nga kritere të drejta si bazë për të përmirësuar dhe çuar më tej arritjet e tij.

3. Kompetencat profesionale të nxënësit në përfundim të arsimit në profilin mësimor “Telekomunikacion”, niveli II.

Në përfundim të arsimit profesional në profilin profesional “Telekomunikacion”, niveli II, nxënësi do të jetë i aftë të zhvillojë më tej kompetencat profesionale të fituara në nivelin I, si dhe të ushtrtojë kompetenca të tjera profesionale, si më poshtë:

- Të bëjë organizimin e vogël të punës në punimet që lidhen drejtpërdrejt me shërbimet telefonike dhe transmetimin radio-televiziv
- Të interpretojë, plotësojë dhe përgatisë dokumentacionin teknik të profesionit.
- Të zbatojë standardet e profesionit gjatë kryerjes së punimeve
- Të zbatojë rregullat e sigurisë në punë e të mbrojtjes së mjedisit.
- Të kryejë saktë veprimet kryesore për të dhënë ndihmën e shpejtë
- Të kryejë llogaritje të thjeshta ekonomike që lidhen me veprimtaritë profesionale përkatëse.
- Të përdorë dhe mirëmbajë veglat, pajisjet dhe materialet e punës
- Të kryejë matje dhe kontrole në sektorin e telekomunikacionit
- Të instalojë sistemin e aparaturave me frekuencë të ulët
- Të instalojë sistemin e komunikimit me kabëll telefonik
- Të instalojë sistemin e komunikimit me fibër optike
- Të vërë në punë dhënësin audio
- Të vërë në punë dhënësin televiziv
- Të kryejë shfrytëzimin e telefonisë mobile dhe wireless.
- Të kryejë mirëmbajtje dhe riparime në pajisjet e telekomunikacionit

4. Mundësitë e punësimit dhe të arsimimit të mëtejshëm në përfundim të arsimit profesional në profilin mësimor “Telekomunikacion”, niveli II.

Përfundimi me sukses i arsimit profesional në profilin “Telekomunikacion”, niveli II, e pajis nxënësin me çertifikatën e punonjësit të kualifikuar në këtë profil profesional. Ky kualifikim i jep nxënësit mundësinë që t’i drejtohet tregut të punës për punësim në të gjitha bizneset (private ose publike) që ofrojnë shërbimet e telekomunikacionit, që disponojnë pajisje për këto shërbime, në pikat e tregëtimit të tyre, në pika servisi të pajisjeve të telekomunikacionit si dhe në veprimtari të tjera që veprojnë në drejtimin e telekomunikacionit. Gjithashtu,

nxënësi mund të vetëpunësohet në kuadrin e një biznesi individual në fushën e mirëmbajtjes dhe riparimit të pajisjeve të telekomunikacionit.

Me përfundimin e këtij niveli, nxënësi ka mundësi për vazhdimin e arsimimit në nivelin III (technik/manaxherial) të arsimit profesional (njëvjeçar) në drejtimin/profilin përkatës, për të fituar diplomën e “maturës profesionale”, me mundësi për vazhdimin e studimeve universitare dhe pas të mesmes.

III. Plani mësimor për arsimin profesional në profilin mësimor “Telekomunikacion”, niveli II

Plani mësimor për profilin mësimor “Telekomunikacion”, niveli II			
Nr	Kodi	Lëndët dhe modulet mësimore	Orët javore/vjetore
			Klasa 12
A.		Lëndët e përgjithshme (Gjithsej)	8/10 (272/340)
1		Gjuhë shqipe dhe letërsi	2
2		Gjuhë e huaj	2
3		Gjuhë e huaj 2 (me zgjedhje të lirë)	(2)
4		Matematikë	2
5		Teknologji informimi e komunikimi	1
6		Aftësi për jetën	1
B.		Lëndët profesionale (Gjithsej)	7 (238)
1	L-17-157-10	Bazat e sipërmarrjes	2
2	L-12-243-11	Telekomunikacion	2
3	L-12-244-11	Dhënësit audio dhe video	3
C.		Module të detyruar të praktikës profesionale (Gjithsej)	12 (408)
1	M-12-688-11	Shërbime në sektorin e transmetimit	51
2	M-12-689-11	Instalimi i sistemit të aparaturave me frekuencë të ulët	51
3	M-12-690-11	Instalimi dhe mirëmbajtja e sistemit të komunikimit me kabëll telefonik	84
4	M-12-691-11	Instalimi dhe mirëmbajtja e sistemit të komunikimit me fibër optike	51
5	M-12-692-11	Vënia në punë e dhënësit audio	69
6	M-12-693-11	Vënia në punë e dhënësit televiziv	69
7	M-12-694-11	Shfrytëzimi i telefonisë <i>mobile</i> dhe <i>wireless</i>	33
D.		Modulet e praktikës profesionale me zgjedhje të detyruar (Gjithsej)	3 (102)
1	M-12-695-11	Instalimi dhe mirëmbajtja e minicentraleve	51
2	M-12-696-11	Transmetimi i të dhënave nëpërmjet linjës telefonike	51
3	M-12-697-11	Vendosja në punë e dhënësit satelitor	51
		Gjithsej A+B+C+D	30/32

IV. Udhëzime për planin mësimor

Në klasën 12, viti shkollor ka gjithsej 36 javë (34 javë mësimore + 2 javë provime).

Një javë mësimore ka jo më shumë se 32 orë mësimore (teorike dhe praktike).

Një orë mësimore zgjat 45 minuta.

Kurrikuli i arsimit profesional në profilin “Telekomunikacion”, niveli II, përbëhet nga 4 grupe elementesh kurrikulare:

- Lëndët e kulturës së përgjithshme, të përbashkëta për drejtimet e ndryshme të këtij niveli (programet e detajuara të tyre jepen në një dokument të veçantë të MASH).
- Lëndët e kulturës profesionale (programet e përgjithshme janë pjesë e këtij skeletkurrikuli).
- Modulet e praktikave profesionale të detyruara (përshkruesit e tyre janë pjesë e këtij skeletkurrikuli).
- Modulet e praktikave profesionale me zgjedhje të detyruar (përshkruesit e tyre janë pjesë e këtij skeletkurrikuli).

Rekomandohet që modulet e praktikës profesionale të realizohen në ndarje ditore 3 orëshe ose 6 orëshe.

V. Udhëzime për procesin mësimor.

Mësuesit e lëndëve teorike profesionale dhe instruktorët e moduleve të praktikave profesionale duhet të përzgjedhin dhe përdorin forma dhe metoda mësimdhënieje të tilla që të nxisin maksimalisht të nxënësit aktiv të nxënësve dhe të çojnë në krijimin e ta, të kompetencave të punës, të plota dhe të qëndrueshme.

E rëndësishme është që **planifikimi i mësimdhënies** të bazohet në një proces analize fillestare, i cili të marrë parasysh faktorë të tillë të rëndësishëm si, niveli i hyrjes së nxënësve, përmbajtja e hollësishme e lëndëve profesionale dhe e moduleve të praktikave profesionale të parashikuara dhe shkalla e integritetit të tyre, objektivat konkretë që do të arrihen, mundësitë reale që ka shkolla për realizimin e veprimtarive mësimore etj. Për këtë planifikim duhet një bashkëpunim i ngushtë i të gjithë personelit mësimdhënës dhe drejtues të shkollës.

Elementi kyç për arritjen e suksesit në një proces të nxëni, është *motivimi i nxënësve*. Njohja e vazhdueshme e nxënësve me shkallën e përmbushjes së objektivave nga ana e tyre përbën një mekanizëm të fuqishëm motivimi, i cili duhet të shihet me përparësi nga mësuesit.

Një element tjetër që ndihmon suksesin është *integrimi i teorisë me praktikën* e profesionit. Parimi i “të nxënësit duke bërë” duhet të gjejë vendin e duhur në procesin e të mësuarit në shkollat profesionale të profilit mësimor “Telekomunikacion”, niveli II.

Mësuesit dhe instruktorët duhet të përdorin metoda të tilla të të mësuarit që zhvillojnë jo vetëm njohuritë teorike, shkathhtësitë dhe shprehitë praktike të nxënësve, por edhe qëndrimet e tyre ndaj jetës, punës dhe shoqërisë në përgjithësi. *Puna në grup* dhe *Puna me projekte* janë dy nga format bazë të organizimit të mësimin (teorik ose praktik) për të zhvilluar *kompetencat kyçe*, të nevojshme për zgjidhjen e problemeve që kanë të bëjnë me veprimtarinë profesionale në veçanti dhe jetën e profesionistit të ardhshëm, në përgjithësi.

Një parim tjetër që duhet respektuar nga mësuesit dhe instruktorët është fakti që *të nxënësit nuk ndodh vetëm në mjediset e shkollës, por edhe jashtë tyre*. Dhënia e detyrave dhe puna kërkimore e pavarur e nxënësve ka një ndikim të dukshëm në formimin e tyre si profesionistë të ardhshëm të profilit profesional “Telekomunikacion”.

Në rastin e nxënësve me aftësi të kufizuara, mësuesit duhet të përshtasin programet e

lëndëve dhe përshkruesit e moduleve në përputhje me mundësitë e tyre, si dhe të krijojnë kushte për zbatimin e tyre.

VI. Udhëzime për vlerësimin dhe provimet.

Vlerësimi vjetor i nxënësve në lëndët teorike profesionale dhe modulet e praktikave profesionale bëhet nga vetë mësuesit dhe instruktorët përkatës, me metoda dhe instrumente vlerësimi të përgatitura ose përzgjedhura nga vetë ata. Vlerësimi i nxënësve të bëhet me nota (4-10) si për lëndët teorike, ashtu edhe për modulet praktike, si gjatë vitit, ashtu edhe në provimet përfundimtare.

Në përfundim të klasës së 12-të, nxënësi i arsimuar në profilin mësimor “Telekomunikacion”, niveli II, i nënshtrohet provimeve të mëposhtme:

- a) Provimi i teorisë profesionale të integruar;
- b) Provimi i praktikës profesionale të integruar.

Në këto provime ata vlerësohen për shkallën e përvetësimit të kompetencave profesionale (njohurive, shprehive, vlerave dhe qëndrimeve), të nevojshme për të punuar në veprimtari të ndryshme profesionale që operojnë në fushën e telekomunikacionit dhe u jepet çertifikata në të cilën evidentohen notat përfundimtare të lëndëve teorike profesionale, të moduleve të praktikës profesionale, të lëndëve të përgjithshme, si dhe rezultatet e dy provimeve përfundimtare të nivelit II.

VII. Të dhëna për çertifikatën që fitohet në përfundim të arsimit profesional në profilin mësimor “Telekomunikacion”, niveli II

Me përfundimin e suksesshëm të arsimit profesional në profilin mësimor “Telekomunikacion”, niveli II, shkolla profesionale e pajis nxënësin me Dëftesën e përfundimit të këtij niveli si dhe me Çertifikatën e aftësisë profesionale, të cilat njihen në territorin e Republikës së Shqipërisë. Sipas modelit të miratuar nga MASH, këto dëshmi përmbajnë:

- a) Të dhënat për nxënësin, shkollën, vitin e përfundimit, kualifikimin e fituar, etj.
- b) Të dhëna për rezultatet e arritura nga nxënësi:
  - rezultatet në lëndët e përgjithshme, lëndët profesionale dhe modulet profesionale;
  - rezultatet e dy provimeve përfundimtare të Nivelit II.

VIII. Programet e përgjithshme të lëndëve teorike profesionale.

1. Lënda “Bazat e sipërmarrjes” (L-17-157-10). Kl. 12 – 68 orë

– Synimet e lëndës “ Bazat e sipërmarrjes”, kl. 12.

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Bazat e sipërmarrjes”, kl.12, nxënësit duhet:

- Të shpjegojnë sipërmarrjen me të gjithë elementet kryesore të saj.
- Të shpjegojnë lidhjen midis sipërmarrjes dhe veprimtarisë njerëzore.
- Të shpjegojnë ndikimin e sipërmarrjes në biznes.
- Të shpjegojnë funksionet themelore të organizimit të punës në biznes.
- Të përshkruajnë veçoritë e tregut dhe veprimtaritë që kryhen në të.
- Të përshkruajnë llojet e konsumatorëve, kërkesat specifike për mallra/shërbime dhe reagimet e tyre ndaj sinjaleve të marketingut të një sipërmarrjeje.
- Të shpjegojnë kuptimin e institucioneve financiare dhe rolin e tyre në biznes.
- Të shpjegojnë kuptimin e bankave dhe shërbimet e tyre.
- Të shpjegojnë kuptimin, rëndësinë, mjetet dhe strategjitë e marketingut.
- Të listojnë katër *P*-të e marketingut.
- Të përshkruajnë konceptet bazë të legjislacionit dhe etikës së biznesit.
- Të shpjegojnë rëndësinë e legjislacionit të punës dhe elementet përbërës të tij.
- Të kryejnë llogaritje të thjeshta ekonomike të një aktiviteti sipërmarrës.
- Të shpjegojnë rëndësinë, nevojën dhe aspektet kryesore të përdorimit të Teknologjisë së Informimit dhe Komunikimit (TIK) për krijimin e kontakteve në biznes.

• Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Bazat e sipërmarrjes”, kl.12 - 68 orë

Tema 1	Njohuri të përgjithshme mbi sipërmarrjen	3 orë
Tema 2	Sipërmarrja dhe aktiviteti njerëzor	4 orë
Tema 3	Sipërmarrja dhe biznesi	8 orë
Tema 4	Organizimi i punës në biznes	9 orë
Tema 5	Tregu dhe sjellja konsumatore	6 orë
Tema 6	Institucionet financiare	7 orë
Tema 7	Njohuri për Marketingun	5 orë
Tema 8	Legjislacioni dhe etika e biznesit	5 orë
Tema 9	Legjislacioni i punës	7 orë
Tema 10	Llogaritje të thjeshta ekonomike	10 orë
Tema 11	Aspekte të TIK-ut në biznes	4 orë

2. Lënda “Telekomunikacion” (L-12-243-11). Kl. 12 – 68 orë

– Synimet e lëndës “Telekomunikacion”, kl. 12

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Telekomunikacion”, klasa 12, nxënësit duhet:

- Të përshkruajnë llojet e shërbimeve të Telekomunikacionit.
- Të listojnë llojet e burimeve të informacionit.
- Të shpjegojnë proceset elektrike në qarqet e ndërlidhjes.
- Të shpjegojnë nocionin mbi trafikun telefonik dhe vonesat në linja.
- Të përshkruajnë parimet e organizimit të rrjetit telefonik.
- Të listojnë tipet e kabllave, të linjave si dhe llojet e pajisjeve të linjës
- Të përshkruajnë mënyrën e funksionimit të centraleve të ndryshëm (elektromekanikë)
- Të përshkruajnë mënyrën e funksionimit të centraleve elektronikë
- Të përshkruajnë mënyrën e funksionimit të minicentraleve elektronikë
- Të krahasojnë telefoninë celulare me atë numerike

• Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Telekomunikacion”, kl. 12- 68 orë:

Tema 1	Telekomunikacioni dhe informacioni	9 orë
Tema 2	Proceset elektrike në qarqet e ndërlidhjes	9 orë
Tema 3	Organizimi i rrjetave telefonike	14 orë
Tema 4	Centralet telefonikë	7 orë
Tema 5	Centralet elektronikë	12 orë
Tema 6	Minicentralet elektronikë dhe rrjeti i tyre	9 orë
Tema 7	Telefonia celulare	8 orë

3. Lënda “Dhënësit audio dhe video” (L-12-244-11). Kl. 12 - 102 orë

• Synimet e lëndës “Dhënësit audio dhe video”, kl. 12

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Dhënësit audio dhe video”, klasa 12, nxënësit duhet:

- Të shpjegojnë rolin e radio- transmetuesve në transmetimin e informacioneve nëpërmjet valëve elektro-magnetike.
- Të shpjegojnë rolin e autogjeneratorëve të dhënësive me modulim në amplitudë
- Të shpjegojnë rolin dhe ndërtimin e staveve ndërmjetëse në skemën e radio-dhënësive me modulim në amplitudë.
- Të vizatojnë dhe analizojnë skemën tip të staveve të daljes në përbërje të radio-dhënësive me modulim në amplitudë.
- Të shpjegojnë llojet e modulimeve dhe skemat sipas të cilave realizohen ato në radio-dhënësit me modulim në amplitudë.
- Të tregojnë përparësitë e transmetimit me modulim në frekuencë dhe ndryshimet që egzistojnë midis transmetuesve me modulim në amplitudë dhe me modulim në frekuencë.
- Të shpjegojnë veçoritë e transmetimit me një brez anësor dhe përparësitë e tij.
- Të tregojnë llojet e modulimit impulsiv, veçoritë dhe përparësitë e këtij transmetimi.
- Të tregojnë nevojën e transmetimit të informacioneve nëpërmjet radio-releve dhe veçoritë e ndërtimit të tyre.
- Të shpjegojnë transmetimin e figurave nëpërmjet transmetuesve të televizionit.

- Të përshkruajnë ndërtimin e antenave transmetuese dhe rolin e tyre në transmetimin e informacioneve nëpërmjet valëve elektromagnetike.

- **Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Dhënësit audio dhe video”, kl.12- 102 orë**

Tema 1	Njohuri të përgjithshme mbi dhënësit audio dhe video	4 orë
Tema 2	Autogjeneratorët te dhënësit me modulim në amplitudë	14 orë
Tema 3	Roli dhe ndërtimi i staveve ndërmjetëse në skemën e radio-dhënësit me modulim në amplitudë.	4 orë
Tema 4	Stadet e daljes në dhënësit me modulim në amplitudë.	14 orë
Tema 5	Llojet e modulimeve dhe skemat e realizimit të tyre në radio-dhënësit me modulim në amplitudë	8 orë
Tema 6	Radio- dhënësit me modulim në frekuencë.	10 orë
Tema 7	Transmetimi me një brez anësor.	8 orë
Tema 8	Transmetimi impulsiv	12 orë
Tema 9	Dhënësit radio-rele.	8 orë
Tema 10	Dhënësit e televizionit.	10 orë
Tema 11	Antenat dhënëse	10 orë

IX. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale të detyruar

1. Moduli “Shërbime në sektorin e transmetimit”

Drejtimi: Elektronik
Profili: Telekomunikacion
Niveli: II
Klasa: 12

<i>PËRSHKRUESI I MODULIT</i>		
Titulli dhe kod	SHËRBIME NË SEKTORIN E TRANSMETIMIT	M-12-688-11
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësitë për të bërë matje dhe kontroll në sektorin e transmetimit si edhe riparimet dhe ndryshimet e numrave telefonikë të abonentëve.	
Kohëzgjatja e modulit	51 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për praninë	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin I të drejtimit mësimor “Elektronik”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	RM 1 Nxënësi kryen matje në sektorin e transmetimit <i>Përmbajtja:</i> <ul style="list-style-type: none"> - Përgatitja e vendit të punës për të kryer matje në sektorin e transmetimit - Përzgjedhja e pajisjeve, mjeteve dhe materialeve të punës për të kryer matje në sektorin e transmetimit - Matja e nivelit të interferencës (zhurmës) në bisedat telefonike intensive - Krahasimi i nivelit të interferencës me kufirin e lejuar maksimal të zhurmave - Modulimi (rregullimi) i nivelit të zhurmave për kanalet përkatëse - Mbledhja dhe sistemimi i informacionit mbi punën e sistemit përkatës të centralit - Kontrolli përfundimtar i punës - Raportimi i informacionit përkatës - Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik gjatë punës - Zbatimi i rregullave të mbrojtjes së mjedisit <i>Instrumentet e vlerësimit:</i> <ul style="list-style-type: none"> - Vëzhgim me listë kontrolli <i>Kriteret e vlerësimit:</i> <p>Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të përgatisë si duhet vendin e punës për të kryer matje në sektorin e transmetimit - të përzgjedhë drejt pajisjet, mjetet dhe materialet e punës sipas standarteve. - të lexojë skemën përkatëse të kartës që do të kontrollohet	

-
- dhe riparohet.
  - të matë nivelin e interferencës (zhurmës) në bisedat telefonike intensive sipas procedurës.
  - të krahasojë nivelin e interferencës me kufirin e lejuar maksimal të zhurmave
  - të modulojë (rregullojë) nivelin e zhurmave për kanalet përkatëse sipas standardeve
  - të mbledhë dhe sistemojë informacionin mbi punën e sistemit përkatës të centralit
  - të kryejë kontrollin përfundimtar të punës
  - të raportojë informacionin përkatës
  - të zbatojë rregullat e sigurimit teknik në punë
  - të zbatojë rregullat e mbrojtjes së mjedisit

RM 2 Nxënësi bën riparimin e numrit telefonik të abonentit

Përmbajtja:

- Përgatitja e vendit të punës për riparimin e numrit telefonik të abonentit
- Përzgjedhja e pajisjeve, mjeteve dhe materialeve të punës për riparimin e numrit telefonik të abonentit
- Leximi i skemës përkatëse të kartës që do të kontrollohet dhe riparohet
- Interpretimi i udhëzimeve të manualit për detyrat që do të kryhen
- Identifikimi i llojit të defektit të numrit telefonik të abonentit
- Ndërhyrja për rregullimin e defekteve në central
- Kontrolli përfundimtar i punës
- Hartimi i proces-verbalit të defekteve të ndodhura dhe paraqitja në Degën Teknike
- Hartimi i preventivit për materiale sipas defektit të përcaktuar
- Përgatitja e faturës për shërbimin e kryer
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin.
- Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik gjatë punës
- Zbatimi i rregullave të mbrojtjes së mjedisit

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përgatitë vendin e punës numrit telefonik të abonentit
- të përzgjedhë drejt pajisjet, mjetet dhe materialet e punës sipas standardeve.
- të lexojë skemën përkatëse të kartës që do të kontrollohet dhe riparohet.
- të interpretojë drejt udhëzimet e manualit për detyrat që do të kryhen
- të identifikojë llojin e defektit të numrit telefonik të abonentit

- të ndërhyjë për rregullimin e defekteve në central
- të kryejë kontrollin përfundimtar të punës
- të hartojë proces-verbalin e defekteve të ndodhura dhe ta paraqitë në Degën Teknike
- të hartojë preventivin për materialet në bazë të defektit të përcaktuar
- të përgatisë faturën për shërbimin e kryer
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik në punë
- të zbatojë rregullat e mbrojtjes së mjedisit

RM 3 Nxënësi bën ndryshimin e numrit telefonik të abonentit

Përmbajtja:

- Përgatitja e vendit të punës për ndryshimin e numrit telefonik të abonentit
- Përzgjedhja e pajisjeve, e mjeteve dhe e materialeve të punës për ndryshimin e numrit telefonik të abonentit
- Interpretimi i udhëzimeve të manualit për detyrat që do të kryhen
- Hapja e një numri të ri telefonik
- Bllokimi i numrave telefonikë që kanë kaluar afatin e pagesës
- Zhbllokimi i numrave telefonikë që kanë shlyer detyrimet financiare
- Ndryshimet në kategorizimin e numrave telefonikë të abonentëve
- Lidhja e konsumatorëve të Telex-it
- Kontrolli përfundimtar i punës
- Hartimi i proces-verbalit të defekteve të ndodhura dhe paraqitja në Degën Teknike
- Hartimi i preventivit për materiale sipas defektit të përcaktuar
- Përgatitja e faturës për shërbimin e kryer
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin.
- Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik gjatë punës
- Zbatimi i rregullave të mbrojtjes së mjedisit

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përgatisë vendin e punës për ndryshimin e numrit telefonik të abonentit
- të përzgjedhë drejt pajisjet, mjetet dhe materialet e punës sipas standarteve.
- të interpretojë drejt udhëzimet e manualit për detyrat që do të kryhen
- të hapë një numër të ri telefonik duke respektuar procedurën e duhur

- të bllokojë numrat telefonikë që kanë kaluar afatin e pagesës
- të zhbllokojë numrat telefonikë që kanë shlyer detyrimet financiare
- të bëjë ndryshimet në kategorizimin e numrave telefonikë të abonentëve sipas standarteve
- të lidhë konsumatorët e Telex-it
- të kryejë kontrollin përfundimtar të punës
- të hartojë proces-verbalin e defekteve të ndodhura dhe ta paraqitë në Degën Teknike
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit
- të hartojë preventivin për materialet në bazë të defektit të përcaktuar
- të përgatisë faturën për shërbimin e kryer
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik në punë
- të zbatojë rregullat e mbrojtjes së mjedisit

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në bazën prodhuese të shkollës ose në sektorin e transmetimit të centraleve telefonike.
- Mësuesi duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur ilustrimet dhe demonstrimet konkrete për përdorimin e veglave dhe të instrumenteve matëse për matje, riparim apo ndryshim në sektorin e transmetimit.
- Nxënësit duhet të angazhohen sa më shumë në veprimtari konkrete, në mbështetje të përvetësimit të njohurive që trajton moduli, fillimisht të mbikqyrur dhe më pas në mënyrë të pavarur.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të shprehive të fituara

---

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Mjedisi për kryerjen e matjeve, ndryshimeve dhe riparimeve;
  - Veglat dhe aparatet e nevojshme për matjet, riparimet dhe ndryshimet
  - Mjete pune si: Pajisjet e centraleve telefonike
  - Udhëzuesa, rregullore, manuale teknike, fatura financiare, etj.
-

2. Moduli “Instalimi i sistemit të aparaturave me frekuencë të ulët”

Drejtimi: Elektronik
Profili: Telekomunikacion
Niveli: II
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	INSTALIMI I SISTEMIT TË APARATURAVE ME FREKUENCË TË ULËT	M-12-689-11
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësitë për të bërë montimin e sistemit të aparaturave me frekuencë të ulët dhe riparimin e defekteve të mundëshme.	
Kohëzgjatja e modulit	51 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin I të drejtimit mësimor “Elektronik”.	

Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit

RM 1 Nxënësi monton aparaturën me frekuencë të ulët

Përmbajtja:

- Përgatitja e vendit të punës për montimin e aparaturës me frekuencë të ulët
- Përzgjedhja e pajisjeve, mjeteve dhe materialeve të punës për montimin e aparaturës me frekuencë të ulët
- Leximi i skemës së montazhit dhe asaj elektrike
- Montimi i aparaturës sipas skemës së montazhit
- Lidhja e ushqimit sipas standardeve
- Lidhja e aparaturës me centralin elektronik dhe permutatorin
- Kontrolli i punës së kryer
- Evidentimi i gabimeve të mundëshme gjatë punës
- Korigjimi i gabimeve të mundëshme
- Kontrolli përfundimtar i punës
- Hartimi i preventivit për materiale sipas defektit të përcaktuar
- Përgatitja e faturës për shërbimin e kryer
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin.
- Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik gjatë punës
- Zbatimi i rregullave të mbrojtjes së mjedisit

Instrumentet e vlerësimit:

Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përgatitë vendin e punës për montimin e aparaturës me frekuencë të ulët
- të përzgjedhë drejt pajisjet, mjetet dhe materialet e punës sipas standardeve.

- të lexojë dhe zbatojë me skemën e montazhit dhe atë elektrike
- të montojë aparaturën sipas skemës së montazhit dhe udhëzimeve të manualit të montimit
- të lidhë ushqimin duke respektuar procedurën e duhur
- të lidhë aparaturën me centralin elektronik dhe permutatorin sipas standardeve
- të evidentojë ndonjë gabim të mundshëm
- të bëjë korigjimin e gabimeve të mundshme
- të kryejë kontrollin përfundimtar të punës
- të hartojë preventivin për materialet në bazë të defektit të përcaktuar
- të përgatisë faturën për shërbimin e kryer
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik në punë
- të zbatojë rregullat e mbrojtjes së mjedisit

RM 2 Nxënësi kontrollon funksionimin e aparaturës

Përmbajtja:

- Përgatitja e vendit të punës për kontrollin e funksionimit të aparaturës
- Përzgjedhja e pajisjeve, mjeteve dhe materialeve të punës për kontrollin e funksionimit të aparaturës
- Interpretimi i udhëzimeve të manualit për detyrat që do të kryhen
- Vëzhgimi i sinjaleve të funksionimit të aparaturës
- Kontrolli fizik i kabllit të frekuencës së lartë (koaksial) për çdo kanal
- Kontrolli i kokave lidhëse të kabllit
- Identifikimi i defekteve të mundshme
- Eliminimi i defekteve të mundshme
- Kontrolli përfundimtar i punës
- Hartimi i preventivit për materiale sipas defektit të përcaktuar
- Përgatitja e faturës për shërbimin e kryer
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin.
- Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik gjatë punës
- Zbatimi i rregullave të mbrojtjes së mjedisit

Instrumentet e vlerësimit

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përgatisë vendin e punës për kontrollin e funksionimit të aparaturës
- të përzgjedhë pajisjet, mjetet dhe materialet e punës sipas standardeve.
- të interpretojë drejt udhëzimet e manualit për detyrat që do të kryhen

- të vëzhgojë me kujdes sinjalet e funksionimit të aparaturës
- të kryejë kontrollin fizik të kabllit (koaksial) të frekuencës së lartë për çdo kanal
- të kontrollojë sipas procedurës kokat lidhëse të kabllit (fillim-mbarim)
- të evidentojë ndonjë gabim të mundshëm (këputje, lidhje të shkurtra etj.)
- të bëjë korigjimin e gabimeve të mundshme (këputje, lidhje të shkurtra etj.)
- të kryejë kontrollin përfundimtar të punës
- të hartojë preventivin për materialet në bazë të defektit të përcaktuar
- të përgatisë faturën për shërbimin e kryer
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik në punë
- të zbatojë rregullat e mbrojtjes së mjedisit

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në bazën prodhuese të shkollës ose në sektorin e aparaturës me frekuencë të ulët në centrale telefonike.
- Mësuesi duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur ilustrimet dhe demonstrimet konkrete për përdorimin e veglave dhe të instrumenteve matëse për montimin, kontrollin, matjen, apo riparimin e aparaturës me frekuencë të ulët.
- Nxënësit duhet të angazhohen sa më shumë në veprimtari konkrete, në mbështetje të përvetësimit të njohurive që trajton moduli, fillimisht të mbikqyrur dhe më pas në mënyrë të pavarur.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të shprehive të fituara

---

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Mjedisi për kryerjen e montimit, të kontrollit, të matjes, apo të riparimit të aparaturës me frekuencë të ulët;
  - Veglat dhe aparatet e nevojshme për montimin, kontrollin, matjen, apo riparimin e aparaturës me frekuencë të ulët;
  - Udhëzuesa, rregullore, manuale teknike, fatura financiare, etj.
-

3. Moduli “Instalimi dhe mirëmbajtja e sistemit të komunikimit me kabëll telefonik”

Drejtimi: Elektronik
Profili: Telekomunikacion
Niveli: II
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	INSTALIMI DHE MIRËMBAJTJA E SISTEMIT TË KOMUNIKIMIT ME KABËLL TELEFONIK	M-12-690-11
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësitë për të bërë instalimin dhe mirëmbajtjen e sistemit të komunikimit me kabëll telefonik	
Kohëzgjatja e modulit	84 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin I të drejtimit mësimor “Elektronik”.	

Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Nxënësi instalon rrjetin e parë të sistemit mbështetës të kabllit telefonik</p> <p><i>Përmbajtja</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Përgatitja e vendit të punës për instalimin e rrjetit të parë të sistemit mbështetës të kabllit telefonik - Përzgjedhja e pajisjeve, mjeteve dhe materialeve të punës për instalimin e rrjetit të parë të sistemit mbështetës të kabllit telefonik - Përcaktimi i shtrirjes së rrjetit - Fiksimi i kabllit në striçet e permutatorit. - Montimi i kasetave të zonave dhe striçeve të tyre - Shtrimi i kabllit në tubin e caktuar për Telekomunikacionin - Përgatitja dhe lidhja e kabllit në striçet e kasetave të zonës. - Kontrolli i punës së kryer. - Evidentimi i gabimeve të mundëshme gjatë punës. - Korigjimi i gabimeve të mundëshme. - Testimi i sistemit kabllor të rrjetit të parë . - Hartimi i preventivit për materiale - Përgatitja e faturës për shërbimin e kryer - Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin. - Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik gjatë punës - Zbatimi i rregullave të mbrojtjes së mjedisit <p><i>Instrumentat e vlerësimit:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Vëzhgim me listë kontrolli <p><i>Kriteret e vlerësimit:</i></p> <p>Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të përgatitë vendin e punës për instalimin e rrjetit të parë të sistemit mbështetës të kabllit telefonik
---	---

-
- të përzgjedhë drejt pajisjet, mjetet dhe materialet e punës sipas standardeve.
  - të përcaktojë shtrirjen e rrjetit në bazë të planimetrisë
  - të fiksojë kabllin në striçet e permutatorit
  - të montojë kasetat e zonave dhe striçet e tyre sipas skemës së instalimit duke zbatuar standardet e punës
  - të shtrojë kabllin në tubin e caktuar për Telekomunikacionin sipas standardeve
  - të përgatitë dhe të lidhë kabllin e zonës në striçet e kasetave sipas manualit të lidhjes së kablllove
  - të kontrollojë punën e kryer
  - të evidentojë gabimet e mundëshme gjatë punës
  - të korigjojë gabimet e mundëshme
  - të testojë sistemin kabllor të rrjetit të parë
  - të hartojë preventivin për materialet në bazë të defektit të përcaktuar
  - të përgatisë faturën për shërbimin e kryer
  - të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin
  - të zbatojë rregullat e sigurimit teknik në punë
  - të zbatojë rregullat e mbrojtjes së mjedisit

RM 2 Nxënësi instalon rrjetin e dytë të sistemit mbështetës të kabllit telefonik

Përmbajtja

- Përgatitja e vendit të punës për instalimin e rrjetit të dytë të sistemit mbështetës të kabllit telefonik
- Përzgjedhja e pajisjeve, mjeteve dhe ematerialeve të punës për instalimin e rrjetit të dytë të sistemit mbështetës të kabllit telefonik
- Përcaktimi i shtrirjes së rrjetit të
- Montimi i kasetave të abonentëve
- Përgatitja dhe lidhja e kablllove të abonentëve në striçet e kasetës së zonës
- Dërgimi i kabllit të abonentëve në kasetat përkatëse
- Lidhja e kabllit në kasetën e abonentëve
- Kontrolli i punës së kryer
- Evidentimi i gabimeve të mundëshme gjatë punës
- Korigjimi i gabimeve të mundëshme
- Testimi i sistemit kabllor të rrjetit të dytë
- Hartimi i preventivit për materiale
- Përgatitja e faturës për shërbimin e kryer
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin.
- Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik gjatë punës
- Zbatimi i rregullave të mbrojtjes së mjedisit

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përgatitë vendin e punës për instalimin e rrjetit të dytë të sistemit mbështetës të kabllit telefonik
- të përzgjedhë drejt pajisjet, mjetet dhe materialet e punës sipas standardeve.
- të përcaktojë shtrirjen e rrjetit të dytë në bazë të planimetrisë
- të montojë kasetat e abonentëve sipas skemës së instalimit duke zbatuar standardet e punës
- të përgatitë dhe të lidhë kabllot e abonentëve në striçet e kasetës së zonës sipas udhëzimeve të manualit
- të dërgojë kabllot e abonentëve në kasetat përkatëse në mënyrë tokësore apo ajrore pas punimeve paraprake (hapje kanali, shtrim kablli, etj) në bazë të planimetrisë
- të lidhë kabllin e zonës në striçet e kasetës së abonentëve , duke respektuar kodin e ngjyrave në manualin e kabllave
- të kontrollojë punën e kryer
- të evidentojë gabimet e mundëshme gjatë punës
- të korigjojë gabimet e mundëshme
- të testojë sistemin kabllor të rrjetit të dytë
- të hartojë preventivin për materialet në bazë të defektit të përcaktuar
- të përgatisë faturën për shërbimin e kryer
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik në punë
- të zbatojë rregullat e mbrojtjes së mjedisit

RM 3 Nxënësi instalon rrjetin e tretë të sistemit mbështetës të kabllit telefonik

Përmbajtja

- Përgatitja e vendit të punës për instalimin e rrjetit të tretë të sistemit mbështetës të kabllit telefonik
- Përzgjedhja e pajisjeve, mjeteve dhe ematerialeve të punës për instalimin e rrjetit të tretë të sistemit mbështetës të kabllit telefonik
- Leximi i listës së lidhjes së numrave të abonentëve
- Kryerja e punimeve paraprake për shtrimin e telave deri te hyrjet e abonentëve
- Shtrimi i telave sipas listës së lidhjes së numrave
- Lidhja e telave në kasetën e abonentëve
- Kontrolli i punës së kryer
- Evidentimi i gabimeve të mundëshme gjatë punës
- Korigjimi i gabimeve të mundëshme
- Testimi i saktë i çdo lidhjeje
- Hartimi i preventivit për materiale
- Përgatitja e faturës për shërbimin e kryer
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin.
- Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik gjatë punës
- Zbatimi i rregullave të mbrojtjes së mjedisit

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përgatitë vendin e punës për instalimin e rrjetit të tretë të sistemit mbështetës të kabllit telefonik
- të përzgjedhë drejt pajisjet, mjetet dhe materialet e punës sipas standardeve.
- të interpretojë drejt udhëzimet e manualit për detyrat që do të kryhen
- të kryejë kontrollin e punës së kryer
- të evidentojë ndonjë gabim të mundshëm
- të bëjë korigjimin e gabimeve të mundshme
- të kryejë kontrollin përfundimtar të punës
- të hartojë preventivin për materialet në bazë të defektit të përcaktuar
- të përgatisë faturën për shërbimin e kryer
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik në punë
- të zbatojë rregullat e mbrojtjes së mjedisit

RM 4 Nxënësi riparon defektet në rrjet

Përmbajtja

- Përgatitja e vendit të punës për riparimin e defekteve rrjet
- Përzgjedhja e pajisjeve, mjeteve dhe ematerialeve të punës për riparimin e defekteve rrjet
- Matja e sinjalit në central
- Matja e sinjalit nga centrali deri në kokën e kabllit
- Matja e sinjalit nga kutia qendrore/zonale e rrjetit deri tek abonenti
- Përcaktimi i llojit dhe vendit të defektit
- Riparimi i defektit
- Kontrolli i punës së kryer
- Evidentimi i gabimeve të mundshme gjatë punës
- Korigjimi i gabimeve të mundshme
- Testimi i funksionimit të rrjetit
- Hartimi i proces-verbalit të defekteve të ndodhura dhe paraqitja në Degën Teknike
- Hartimi i preventivit për materiale
- Përgatitja e faturës për shërbimin e kryer
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin.
- Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik gjatë punës
- Zbatimi i rregullave të mbrojtjes së mjedisit

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përgatitë vendin e punës për riparimin e defekteve rrjet

- të përzgjedhë drejt pajisjet, mjetet dhe materialet e punës sipas standardeve.
- të matë sinjalin në central me pajisjet e testimit
- të matë sinjalin nga centrali deri në kokën e kabllit me metodën e duhur sipas standardeve
- të matë sinjalin nga kutia qendrore/zonale e rrjetit deri tek abonenti me metodën e duhur sipas standardeve
- të përcaktojë llojin dhe vendin e defektit duke u bazuar në rezultatet e matjeve dhe kontrollit
- të riparojë defektin
- të kontrollojë punën e kryer
- të evidentojë gabimet e mundëshme gjatë punës
- të korigjojë gabimet e mundëshme
- të testojë funksionimin e rrjetit
- të hartojë proces-verbalin e defekteve të ndodhura dhe ta paraqitë në Degën Teknike
- të hartojë preventivin për materialet në bazë të defektit të përcaktuar
- të përgatisë faturën për shërbimin e kryer
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik në punë
- të zbatojë rregullat e mbrojtjes së mjedisit

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në bazën prodhuese të shkollës ose në një zonë ku shtrihet dhe mirëmbahet kablli telefonik.
- Mësuesi duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur ilustrimet dhe demonstrimet konkrete për përdorimin e veglave, pajisjeve dhe të instrumenteve matëse për përgatitjen e kabllit telefonik për shtrim, për lidhjen në kasetat e ndryshme, për kontrollin dhe riparimin e gjendjes së tij.
- Nxënësit duhet të angazhohen sa më shumë në veprimtari konkrete, në mbështetje të përvetësimit të njohurive që trajton moduli, fillimisht të mbikqyrur dhe më pas në mënyrë të pavarur.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të shprehive të fituara.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Mjedisi për kryerjen e shtrimit të kabllit telefonik, për lidhjen dhe për kontrollin e gjendjes së tij.
  - Veglat, materialet dhe aparatet e nevojshme për matjet, lidhjet dhe riparimet e kabllit telefonik
  - Mjete pune si: kabëll telefonik, kasetat e ndryshme, etj
  - Udhëzuesat, rregulloret, manuale teknike, fatura, etj
-

4. Moduli “Instalimi dhe mirëmbajtja e sistemit të komunikimit me fibër optike”

Drejtimi: Elektronik
Profili: Telekomunikacion
Niveli: II
Klasa: 12

<i>PËRSHKRUESI I MODULIT</i>		
Titulli dhe kodi	INSTALIMI DHE MIRËMBAJTJA E SISTEMIT TË KOMUNIKIMIT ME FIBËR OPTIKE	M-12-691-11
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësitë për të bërë instalimin dhe mirëmbajtjen e sistemit të komunikimit me fibër optike.	
Kohëzgjatja e modulit	51 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin I të drejtimit mësimor “Elektronik”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	RM 1 Nxënësi shtron fibrën optike <i>Përmbajtja</i> <ul style="list-style-type: none"> - Përgatitja e vendit të punës për shtrimin e fibrës optike - Përzgjedhja e pajisjeve, e mjeteve dhe e materialeve të punës për shtrimin e fibrës optike - Studimi i hartës së shtrimit të fibrës optike - Kryerja e punëve përgatitore për shtrimin e fibrës optike (hapja e trasesë, shtrimi i rërës, i bitubit, vendosja e pusetave, etj) - Kontrolli i punës përgatitore - Evidentimi dhe korigjimi gabimeve të mundëshme gjatë punës - Përgatitja e fibrës optike dhe shtrimi i saj në bitub - Kontrolli i shtrimit të fibrës optike - Evidentimi i gabimeve të mundëshme gjatë punës - Korigjimi i gabimeve të mundëshme - Kontrolli përfundimtar i punës - Hartimi i preventivit për materiale sipas defektit të përcaktuar - Përgatitja e faturës për shërbimin e kryer - Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin. - Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik gjatë punës - Zbatimi i rregullave të mbrojtjes së mjedisit <i>Instrumentet e vlerësimit:</i> <ul style="list-style-type: none"> – Pyetje-përgjigje me gojë Kriteret e vlerësimit: <p>Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të përgatitë si duhet vendin e për shtrimin e fibrës optike	

- të përzgjedhë drejt veglat dhe pajisjet për shtrimin e fibrës optike
- të studiojë me kujdes hartën e shtrimit të fibrës optike
- të kryejë punët përgatitore për shtrimin e fibrës optike (hapja e trasesë, shtrimi i rërës, i bitubit, vendosja e pusetave, etj) sipas standarteve
- të kryejë kontrollin e punës përgatitore
- të evidentojë dhe korigjojë gabimet e mundëshme
- të përgatisë fibrën optike dhe ta shtrojë në bitub duke zbatuar me rigorozitet standardet
- të kontrollojë shtrimin e fibrës optike
- të evidentojë dhe korigjojë gabimet e mundëshme
- të kryejë kontrollin përfundimtar të punës
- të hartojë preventivin për materialet në bazë të defektit të përcaktuar
- të përgatisë faturën për shërbimin e kryer
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik në punë
- të zbatojë rregullat e mbrojtjes së mjedisit

RM 2 Nxënësi lidh fibrën optike me aparaturën e transmetimit dhe të multipleksimit të sinjalit

Përmbajtja

- Përgatitja e vendit të punës për lidhjen e fibrës optike me aparaturën e transmetimit dhe të multipleksimit të sinjalit
- Përzgjedhja e pajisjeve, mjeteve dhe materialeve të punës për lidhjen e fibrës optike me aparaturën e transmetimit dhe të multipleksimit të sinjalit
- Analiza e skemës elektrike të dekoderit tokësor
- Zbërthimi i mbulesës së dekoderit tokësor
- Pastrimi i pluhurit dhe papastërtive brenda pajisjes
- Përcaktimi i gjendjes së elementëve në dekoderin tokësor
- Përcaktimi i elementëve defektozë në stade të ndryshme
- Zëvendësimi i elementëve defektozë
- Rikontroli i punës së dekoderit tokësor
- Evidentimi i gabimeve të mundshme gjatë punës
- Korigjimi i gabimeve të mundshme
- Mbërthimi i mbulesës së dekoderit tokësor
- Riprogramimi i dekoderit në rast nevoje
- Kontrolli përfundimtar i punës së dekoderit tokësor
- Lidhja e tij me pajisjet e tjera elektronike
- Hartimi i preventivit për materiale sipas defektit të përcaktuar
- Përgatitja e faturës për shërbimin e kryer
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin.
- Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik gjatë punës
- Zbatimi i rregullave të mbrojtjes së mjedisit

Instrumentet e vlerësimit:

– Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përgatitë si duhet vendin e punës për lidhjen e fibrës optike me aparaturën e transmetimit dhe të multipleksimit të sinjalit
- të përzgjedhë drejt veglat dhe pajisjet për lidhjen e fibrës optike me aparaturën e transmetimit dhe të multipleksimit të sinjalit
- të testojë sistemin me oshilograf
- të matë humbjet me anë të hoditierit
- të lidhë kokat e fibrës me aparaturën e transmetimit dhe multipleksimit të sinjalit
- të kryejë kontrollin e punës së kryer
- të evidentojë ndonjë gabim të mundshëm
- të bëjë korrigjimin e gabimeve të mundshme
- të kryejë kontrollin përfundimtar të punës
- të hartojë preventivin për materialet në bazë të defektit të përcaktuar
- të përgatisë faturën për shërbimin e kryer
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik në punë
- të zbatojë rregullat e mbrojtjes së mjedisit

RM 3 Nxënësi mirëmban sistemin e komunikimit me fibër optike

Përmbajtja

- Përgatitja e vendit të punës për mirëmbajtjen e sistemit të komunikimit me fibër optike
- Përzgjedhja e pajisjeve, mjeteve dhe materialeve të punës për mirëmbajtjen e sistemit të komunikimit me fibër optike
- Analiza e manualit për mirëmbajtjen e sistemit
- Çkyçja e burimit të ushqimit të fibrës optike para kontrollit
- Testimi i fibrës optike për zbulimin e defekteve
- Identifikimi i vendit të ndërprerjes së fibrës
- Riparimi i fibrës sipas standarteve
- Testimi i funksionimit të sistemit
- Evidentimi i gabimeve të mundshme gjatë punës
- Korrigjimi i gabimeve të mundshme
- Kontrolli përfundimtar i punës
- Hartimi i proces-verbalit të defekteve të ndodhura dhe paraqitja në Degën Teknike
- Hartimi i preventivit për materiale sipas defektit të përcaktuar
- Përgatitja e faturës për shërbimin e kryer
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin.
- Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik gjatë punës
- Zbatimi i rregullave të mbrojtjes së mjedisit

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përgatitë si duhet vendin e punës për lidhjen e fibrës optike me aparaturën e transmetimit dhe të multipleksimit të sinjalit
- të përzgjedhë drejt veglat dhe pajisjet për lidhjen e fibrës optike me aparaturën e transmetimit dhe të multipleksimit të sinjalit
- të analizojë me kujdes udhëzimet e manualit për detyrat që do të kryhen
- të çkyçë burimin e ushqimit të fibrës optike para kontrollit
- të testojë fibrën optike për zbulimin e defekteve
- të identifikojë vendin e ndërprerjes së fibrës
- të riparojë fibrën optike duke zbatuar me rigorozitet standartet e punës
- të testojë funksionimin e sistemit
- të kryejë kontrollin e punës së kryer
- të evidentojë ndonjë gabim të mundshëm
- të bëjë korigjimin e gabimeve të mundshme
- të kryejë kontrollin përfundimtar të punës
- të hartojë proces-verbalin e defekteve të ndodhura dhe ta paraqitë në Degën Teknike
- të hartojë preventivin për materialet në bazë të defektit të përcaktuar
- të përgatisë faturën për shërbimin e kryer
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik në punë
- të zbatojë rregullat e mbrojtjes së mjedisit

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në bazën prodhuese të shkollës ose në një zonë ku shtrihet fibër optike.
- Mësuesi duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur ilustrimet dhe demonstrimet konkrete për përdorimin e veglave, pajisjeve dhe të instrumenteve matëse për përgatitjen e fibrës optike për shtrim, për lidhjen me pajisjet dhe për kontrollin e gjendjes së saj.
- Nxënësit duhet të angazhohen sa më shumë në veprimtari konkrete, në mbështetje të përvetësimit të njohurive që trajton moduli, fillimisht të mbikqyrur dhe më pas në mënyrë të pavarur.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të shprehive të fituara.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Mjedisit për kryerjen e përgatitjes së fibrës për shtrim, për

---

lidhjen me pajisjet dhe për kontrollin e gjendjes së saj.

- Veglat, materialet dhe aparatet e nevojshme për matjet, lidhjet dhe riparimet e fibrës optike
  - Mjete pune si: Fibër optike, pajisje centralesh, etj
  - Udhëzuesa, rregullore, manuale teknike etj.
  - Manuallet e preventivit, fatura.
-

5. Moduli “Vënia në punë e dhënësit audio”

Drejtimi: Elektronik
Profili: Telekomunikacion
Niveli: II
Klasa: 12

<i>PËRSHKRUESI I MODULIT</i>		
Titulli dhe kod	VËNIA NË PUNË E DHËNËSIT AUDIO	M-12-692-11
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësitë për të bërë vënien në punë të dhënësit audio	
Kohëzgjatja e modulit	69 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin I të drejtimit mësimor “Elektronik”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	RM 1 Nxënësi kryen veprime përgatitore për vënien në punë të dhënësit audio <i>Përmbajtja</i> <ul style="list-style-type: none"> - Përgatitja e vendit të punës për vënien në punë të dhënësit audio - Përzgjedhja e pajisjeve, e mjeteve dhe e materialeve të punës për vënien në punë të dhënësit audio - Studimi i vendit ku do të vendoset dhënësi audio - Analiza e skemës elektrike të dhënësit stad pas stadi. - Analiza e skemës elektrike të burimit të ushqimit. - Analiza e skemës elektrike të autogeneratorit. - Analiza e skemës elektrike të stadeve ndërmjetëse. - Analiza e skemës elektrike të stadi të daljes - Analiza e skemës elektrike të modulatorit. - Studimi i tipeve të antenave dhe karakteristikave të tyre - Studimi i vendndodhjes dhe emërtimeve të antenave që përdor dhënësi. - Përzgjedhja e antenës përkatëse - Analiza e skemës elektrike së antenës - Analiza e sistemeve të mbrojtjes nga shkarkimet atmosferike. - Përcaktimi i gjendjes së antenës nëpërmjet matjeve elektroteknike - Zëvendësimi elementet të dëmtuar nga shkarkimet atmosferike. - Hartimi i preventivit për materialet nevojshme për vënien në punë të dhënësit audio - Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik gjatë punës - Zbatimi i rregullave të mbrojtjes së mjedisit <i>Instrumentet e vlerësimit:</i>	

– Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përgatitë vendin e punës për vënien në punë të dhënësit audio
- të përzgjedhë drejt veglat dhe pajisjet për vënien në punë të dhënësit audio
- të analizojë skemën elektrike të dhënësit stad pas stadi.
- të analizojë skemën elektrike të burimit të ushqimit.
- të analizojë skemën elektrike të autogjeneratorit.
- të analizojë skemën elektrike të stadeve ndërmjetëse.
- të analizojë skemën elektrike të stadi të daljes
- të analizojë skemën elektrike të modulatorit
- të studiojë tipet e ndryshme të antenave dhe karakteristikave të tyre përkatëse
- të studiojë vendndodhjen dhe emërtimet e antenave që përdor dhënësi.
- të përzgjedhë antenën përkatëse sipas karakteristikave të dhënësit
- të analizojë skemën elektrike të antenës së zgjedhur
- të analizojë sistemet e mbrojtjes nga shkarkimet atmosferike.
- të përcaktojë gjendjen e antenës nëpërmjet matjeve elektroteknike
- të zëvendësojë elementet e dëmtuar nga shkarkimet atmosferike.
- të hartojë preventivin për materialet nevojshme për vënien në punë të dhënësit audio
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik në punë
- të zbatojë rregullat e mbrojtjes së mjedisit

RM 2 Nxënësi vë në punë dhënësin audio

Përmbajtja

- Përgatitja e vendit të punës për të vënë në punë dhënësin audio
- Përzgjedhja e pajisjeve, mjeteve dhe materialeve të punës për të vënë në punë dhënësin audio
- Lidhja e dhënësit me antenën përkatëse nëpërmjet komutatorit
- Përcaktimi i vlerës së frekuencës me të cilën transmetohet
- Kyçja e sistemit të ftohjes së elementeve që mbinxehen.
- Kyçja e tensionit të filamenteve të llambave të fuqishme.
- Kyçja e tensionit të që përcakton pikat e punës së elementeve aktivë.
- Kyçja e gjysmës së vlerës së tensionit të lartë.
- Akordimi i dhënësit.
- Kyçja e vlerës së plotë të tensionit të lartë
- Përgatitja e faturës për shërbimin e kryer
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin.

- Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik gjatë punës
- Zbatimi i rregullave të mbrojtjes së mjedisit

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përgatitë si duhet vendin e punës për të vënë në punë dhënësin audio
- të përzgjedhë drejt veglat dhe pajisjet për të vënë në punë dhënësin audio
- të lidhë dhënësit me antenën përkatëse nëpërmjet komutatorit
- të përcaktojë vlerën e frekuencës me të cilën do të transmetohet
- të bëjë kyçjen e sistemit të ftohjes së elementeve që mbinxehen.
- të bëjë kyçjen e tensionit të filamenteve të llambave të fuqishme.
- të bëjë kyçjen e tensionit të që përcakton pikat e punës së elementeve aktivë.
- të bëjë kyçjen e gjysmës së vlerës së tensionit të lartë.
- të akordojë i dhënësin.
- të bëjë kyçjen e vlerës së plotë të tensionit të lartë
- të përgatisë faturën për shërbimin e kryer
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik në punë
- të zbatojë rregullat e mbrojtjes së mjedisit

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet vetëm në dhënësat e fuqisë së lartë (në Shijak, Fllagë, Cërrik).
- Mësuesi duhet të shfrytëzojë në maksimum periudhat kur dhënësi nuk është në transmetim.
- Nxënësit duhet të angazhohen sa më shumë në veprimtari konkrete, në mbështetje të përvetësimit të njohurive që trajton moduli, fillimisht të mbikqyrur dhe më pas në mënyrë të pavarur.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të shprehive të fituara..

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Mjedisi për vënien në punë të dhënësit audio pra dhënësat e fuqisë së lartë (në Shijak, Fllagë dhe Cërrik).
  - Veglat dhe aparatet e nevojshme për vënien në punë të dhënësit audio
  - Udhëzuesa, rregullore, manuale teknike etj
  - Materiale ilustruese (pankarta, transparente, makete etj.)
  - Manuallet e preventivit, fatura.
-

6. Moduli “Vënia në punë e dhënësit televiziv”

Drejtimi: Elektronik
Profili: Telekomunikacion
Niveli: II
Klasa: 12

<i>PËRSHKRUESI I MODULIT</i>		
Titulli dhe kod	VËNIA NË PUNË E DHËNËSIT TELEVIZIV	M-12-693-11
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësitë për të bërë vënie në punë të dhënësit televiziv	
Kohëzgjatja e modulit	69 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin I të drejtimit mësimor “Elektronik”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	RM 1	Nxënësi kryen veprime përgatitore për vënie në punë të dhënësit televiziv <i>Përmbajtja</i> <ul style="list-style-type: none"> - Studimi i mjediseve, pajisjeve dhe aparaturave të qendrës televizive. - Studimi i studiove të burimeve të brendshme të informacionit. - Studimi i studiove të regjisë televizive (mikserat e figurës, zërit, ndriçimit, regjistrimit) - Studimi i sallës së operaturës qendrore. - Studimi i studios së transmetimit të sinjalit televiziv. - Studimi i qendrës së kontrollit të sinjalit televiziv. - Studimi i studios së regjistrimit dhe telekinemasë. - Studimi i qendrës së burimeve të ushqimit - Analiza e skemës elektrike të dhënësit televiziv stad pas stadi. - Analiza e skemës elektrike të burimit të ushqimit të qendrës televizive - Analiza e përforcuesit të sinjali të figurës - Analiza e modulatorit të sinjalit të figurës dhe zërit. - Analiza e përforcuesit të frekuencës së mesme. - Analiza e oshilatorit lokal (sintetizatorit) - Analiza e skemës elektrike shndërruesit të frekuencës së mesme. - Analiza e skemës elektrike përforcuesit të daljes (fuqisë) - Analiza e filtrit të daljes. - Analiza e skemës elektrike të ushqimit të dhënësit televiziv - Hartimi i preventivit për materialet nevojshme për vënie në punë të dhënësit audio

-
- Zbatimi i rregullores së brendshme të qendrës televizive.
  - Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik gjatë punës
  - Zbatimi i rregullave të mbrojtjes së mjedisit

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të studiojnë mjediset, pajisjet dhe aparaturat e qendrës televizive.
- të studiojnë pajisjet në studiot të burimeve të brendshme të informacionit.
- të studiojnë pajisjet (mikserat e figurës, zërit, ndriçimit, regjistrimit) në studiot e regjisë televizive
- të studiojnë sallën e operaturës qendrore.
- të studiojnë studin e transmetimit të sinjalit televiziv.
- të studiojnë qendrën e kontrollit të sinjalit televiziv.
- të studiojnë studion e regjistrimit dhe telekinemasë
- të analizojë skemën elektrike të dhënësit televiziv stad pas stadi.
- të analizojë skemën elektrike të burimit të ushqimit të qendrës televizive
- të analizojë skemën elektrike të modulatorit të sinjalit të figurës dhe zërit.
- të analizojë përforcuesit të sinjalit të figures
- të analizojë përforcuesit e frekuencës së mesme.
- të analizojë oshilatorin lokal (sintetizatorit)
- të analizojë skemën elektrike të shndërruesit të frekuencës së mesme.
- të analizojë skemën elektrike të përforcuesit të daljes (fuqisë)
- të analizojë filtrin e daljes.
- të analizojë skemën elektrike të ushqimit të dhënësit televiziv
- të hartojë preventivin për materialet nevojshme për vënien në punë të dhënësit audio
- të zbatojë rregulloren e brendshme të qendrës televizive
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik në punë
- të zbatojë rregullat e mbrojtjes së mjedisit

RM 2 Nxënësi vë në punë dhënësin televiziv

Përmbajtja

- Përgatitja e vendit të punës për të vënë në punë dhënësin televiziv
- Përzgjedhja e pajisjeve, mjeteve dhe materialeve të punës për të vënë në punë dhënësin televiziv
- Kyçja e burimit të ushqimit.
- Kontrolli i gjendjes së burimit të ushqimit nëpërmjet sinjalizimeve
- Kyçja e sistemit të ftohjes së elementeve që mbinxehen
- Kyçja e burimit të ushqimit të oshilatorit lokal
- Kontrolli i fuqisë në dalje të oshilatorit lokal.
- Kyçja e stadi të daljes
- Kontrolli i fuqisë së dobishme në dalje
- Kontrolli i fuqisë së reflektuar.
- Përgatitja e faturës për shërbimin e kryer
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin.
- Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik gjatë punës
- Zbatimi i rregullave të mbrojtjes së mjedisit

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përgatitë si duhet vendin e punës për të vënë në punë dhënësin televiziv
- të përzgjedhë drejt veglat dhe pajisjet për të vënë në punë dhënësin televiziv
- të kryejë kyçjen e burimit të ushqimit.
- të kontrollojë gjendjen e ushqimit nëpërmjet sinjalizimeve
- të kryejë kyçjen e sistemit të ftohjes së elementeve që mbinxehen
- të kryejë kyçjen e burimit të ushqimit të oshilatorit lokal
- të kontrollojë fuqinë në dalje të oshilatorit lokal.
- të kryejë kyçjen e stadi të daljes
- të kontrollojë fuqinë e dobishme në dalje
- të kontrollojë fuqinë e reflektuar në dalje
- të përgatisë faturën për shërbimin e kryer
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik në punë
- të zbatojë rregullat e mbrojtjes së mjedisit

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet vetëm në qendra televizive dhe në dhënësat televizivë.
- Mësuesi duhet të bashkëpunojë në mënyrë efektive me specialistët e qendrës televizive
- Nxënësit duhet të angazhohen sa më shumë që të jetë e mundur në veprimtari konkrete, në mbështetje të përvetësimit të njohurive që trajton moduli, fillimisht të mbikqyrur dhe më pas

---

në mënyrë të pavarur.

- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të shprehive të fituara..

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:

- Mjedisi për vënien në punë të dhënësit televiziv
  - Të sigurohen lejet e nevojshme nga administratat e qendrës dhe dhënësive televizive
  - Veglat dhe aparatet e nevojshme për vënien në punë të dhënësit televiziv
  - Udhëzuesa, rregullore, manuale teknike etj
  - Materiale ilustruese (pankarta, transparente, makete etj.)
  - Manuallet e preventivit, fatura.
-

7. Moduli “Shfrytëzimi i telefonisë *mobile* dhe *wireless*”

Drejtimi: Elektronik
Profili: Telekomunikacion
Niveli: II
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kod	SHFRYTËZIMI I TELEFONISË <i>MOBILE</i> DHE <i>WIRELESS</i>	M-12-694-11
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësitë praktike për të ofruar shërbimet GPRS dhe MMS, roaming dhe wireless duke shfrytëzuar mundësitë dhe kapacitetet e rrjetit të telefonisë mobile dhe wireless.	
Kohëzgjatja e modulit	33 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin I të drejtimit mësimor “Elektronik”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	RM 1 Nxënësi aktivizon shërbimet GPRS dhe MMS Përmbajtja <ul style="list-style-type: none"> - Përzgjedhja e shërbimit teknik - Përzgjedhja e rregullores përkatëse - Përcaktimi i kërkesave të shfrytëzuesit - Përzgjedhja e dokumentacionit teknik përkatës - Kontrolli i shërbimit teknik - Identifikimi i kapaciteteve shërbyese - Përzgjedhja e listës së çmimeve - Aktivizimi i shërbimeve GPRS dhe MMS - Hartimi i preventivit për materialet nevojshme - Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik gjatë punës - Zbatimi i rregullave të mbrojtjes së mjedisit Instrumentet e vlerësimit: <ul style="list-style-type: none"> – Vëzhgim me listë kontrolli Kriteret e vlerësimit: <p>Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të përzgjedhë shërbimet GPRS dhe MMS - të përzgjedhë rregulloret përkatëse - të përcaktojë saktë kërkesat e shfrytëzuesit - të përzgjedhë saktë dokumentacionin teknik përkatës - të kryejë kontrollin e shërbimit teknik - të identifikojë saktë kapacitetet shërbyese - të përzgjedhë çmimet e duhura sipas kërkesës - të hartojë preventivin për materialet nevojshme - të zbatojë rregullat e sigurimit teknik në punë - të zbatojë rregullat e mbrojtjes së mjedisit	

RM 2 Nxënësi ofron shërbimin Roaming

Përmbajtja

- Përzgjedhja e shërbimit Roaming
- Përzgjedhja e rregullore së kompanisë për shërbime
- Përzgjedhja e rregullores së çmimeve
- Identifikimi i kërkesës së klientit
- Identifikimi i shërbimit që kërkon klienti
- Konstatimi i mundësisë teknike
- Njoftimi i klientit për mundësitë teknike të realizimit
- Pranimi i përgjigjes së klientit për ofertën e shërbimit
- Nënshkrimi i marrëveshjes me klientin
- Përgatitja e faturës për shërbimin e kryer
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin.
- Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik gjatë punës
- Zbatimi i rregullave të mbrojtjes së mjedisit

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përzgjedhë shërbimin Roaming
- të përzgjedhë saktë rregulloren e kompanisë për shërbime
- të përzgjedhë listën e duhur të çmimeve
- të identifikojë saktë kërkesën specifike të klientit
- të identifikojë shërbimin e duhur që kërkon klienti
- të konstatojë mundësinë teknike të realizimit
- të njoftojë klientin për mundësitë teknike të realizimit
- të pranojë përgjigjen e klientit për ofertën e shërbimit
- të përgatitë dokumentin e marrëveshjes (kontratën) me klientin
- të përgatisë faturën për shërbimin e kryer
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik në punë
- të zbatojë rregullat e mbrojtjes së mjedisit

RM 2 Nxënësi ofron shërbimin Post-Paid & Pre-Paid

Përmbajtja

- Përzgjedhja e shërbimit Post-Paid & Pre-Paid
- Përzgjedhja e dokumentit të marrëveshjes (kontratës)
- Përzgjedhja e pajisjeve të nevojshme për kyçjen
- Identifikimi i numrit të klientit
- Konstatimi i mundësisë teknike
- Udhëzimi i klientit për përdorimin e shërbimit
- Pranimi i përgjigjes së klientit për përzgjedhjen e shërbimit
- Hedhja e të dhënave në database
- Njoftimi i klientit për nënshkrimin e kontratës
- Nënshkrimi i marrëveshjes me klientin
- Përgatitja e faturës për shërbimin e kryer

- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin.
- Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik gjatë punës
- Zbatimi i rregullave të mbrojtjes së mjedisit

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përzgjedhë shërbimin Post-Paid & Pre-Paid
- të përzgjedhë saktë dokumentin e marrëveshjes (kontratës)
- të përzgjedhë drejt pajisjet e nevojshme për kyçjen
- të identifikojë numrin e klientit
- të konstatojë mundësinë teknike për ofrimin e shërbimit
- të udhëzojë klientin për përdorimin e shërbimit
- të pranojë përgjigjen e klientit për përzgjedhjen e shërbimit
- të hedhë të dhënat në database
- të njoftojë klientin për nënshkrimin e kontratës
- të përgatisë faturën për shërbimin e kryer
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik në punë
- të zbatojë rregullat e mbrojtjes së mjedisit

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet kryesisht në objektet e AlbTelecom ose kompanitë e tjera të telefonisë mobile.
- Mësuesi duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur ilustrimet dhe demonstrimet konkrete për shërbimet e roamong dhe Post-Paid & Pre-Paid.
- Nxënësit duhet të angazhohen sa më shumë në veprimtari konkrete, në mbështetje të përvetësimit të njohurive që trajton moduli, fillimisht të mbikqyrur dhe më pas në mënyrë të pavarur.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të shprehive të fituara..

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Mjedisit për ofrimin e shërbimeve roaming dhe Post-Paid & Pre-Paid
  - Pajisjet e punës dhe softwarët përkatës
  - Udhëzuesa, rregullore, manuale teknike etj
  - Materiale ilustruese (pankarta, transparente, makete etj.)
  - Manualet e preventivit, fatura, kontrata.
-

X. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale me zgjedhje të detyruar

1. Moduli “Instalimi dhe mirëmbajtja e minicentraleve”

Drejtimi: Elektronik
Profili: Telekomunikacion
Niveli: II
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe kodi	INSTALIMI DHE MIRËMBAJTJA E MINICENTRALEVE	M-12-695-11
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësitë për të bërë instalimin, mirëmbajtjen dhe riparimin e minicentraleve për ndërmarrje, hotele, etj	
Kohëzgjatja e modulit	51 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për praninë	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin I të drejtimit mësimor “Elektronik”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	RM 1 Nxënësi instalon minicentralin Përmbajtja: <ul style="list-style-type: none"> - Përgatitja e vendit të punës për instalimin e minicentralit - Përzgjedhja e pajisjeve, e mjeteve dhe e materialeve të punës për instalimin e minicentralit - Analiza e manualit të montimit dhe konfigurimit si dhe i skemës së montazhit - Montimi i minicentralit - Lidhja e ushqimit 230V dhe e baterisë ndihmëse - Lidhja e minicentralit me linjën telefonike të rrjetit - Lidhja e minicentralit me pjesët e tjera përbërëse - Lidhja e minicentralit me shërbimet ndihmëse që komandohen nëpërmjet linjës telefonike - Instalimi i mbrojtjes së linjës telefonike dhe ushqimit të rrjetit - Instalimi dhe lidhja e skedave sipas udhëzimeve të manualit - Kontrolli i instalimit pa tension dhe me tension - Evidentimi i gabimeve të mundëshme gjatë punës - Korigjimi i gabimeve të mundëshme - Kontrolli i konfigurimit bazë - Programimi i funksioneve të minicentralit - Kontrolli përfundimtar i punës - Hartimi i preventivit për materiale sipas defektit të	

-
- përcaktuar
- Përgatitja e faturës për shërbimin e kryer
  - Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin.
  - Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik gjatë punës
  - Zbatimi i rregullave të mbrojtjes së mjedisit

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përgatitë si duhet vendin e punës për instalimin e minicentralit
- të përzgjedhë drejt veglat dhe pajisjet për instalimin e minicentralit
- të analizojë me kujdes skemën e montazhit dhe manualin e montimit dhe konfigurimit
- të montojë minicentralin sipas skemës së montazhit dhe udhëzimeve të manualit të montimit
- të lidhë ushqimin 230V dhe baterinë ndihmëse duke respektuar standardet e duhura
- të lidhë minicentralin me linjën telefonike të rrjetit sipas skemës së montazhit
- të lidhë minicentralin me pjesët e tjera përbërëse sipas skemës së montazhit
- të lidhë minicentralin me shërbimet ndihmëse që komandohen nëpërmjet linjës telefonike sipas udhëzimeve të manualit të montimit
- të instalojë mbrojtjen e linjës telefonike dhe të ushqimit të rrjetit
- të instalojë dhe të lidhë skedat sipas udhëzimeve të manualit
- të kontrollojë instalimin pa tension dhe me tension sipas procedurës së përshkruar në manual
- të evidentojë ndonjë gabim të mundshëm
- të bëjë korigjimin e gabimeve të mundshme
- të kontrollojë konfigurimin bazë
- të programojë funksionet e minicentralit nëpërmjet kompjuterit
- të kryejë kontrollin përfundimtar të punës
- të hartojë preventivin për materialet në bazë të defektit të përcaktuar
- të përgatisë faturën për shërbimin e kryer
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik në punë
- të zbatojë rregullat e mbrojtjes së mjedisit

RM 2 Nxënësi kryen mirëmbajtjen dhe riparimin e minicentralit

Përmbajtja:

- Përgatitja e vendit të punës për mirëmbajtjen minicentralit

- dhe riparimin e defekteve
- Përzgjedhja e pajisjeve, mjeteve dhe materialeve të punës mirëmbajtjen minicentralit dhe riparimin e defekteve
  - Analiza e manualit të mirëmbajtjes së minicentralit
  - Analiza e të dhënave për diagnostifikimin e defekteve
  - Kontrolli dhe riparimi i instalimit dhe lidhjes ndërmjet minicentralit dhe pjesëve të tjera përbërëse.
  - Zbërthimi i mbulesës së minicentralit
  - Pastrimi i pluhurit dhe papastërtive të pjesëve përbërëse të tij.
  - Përcaktimi elementëve
  - Zëvendësimi i elementëve defektozë
  - Evidentimi i gabimeve të mundëshme gjatë punës
  - Korigjimi i gabimeve të mundëshme.
  - Mbërthimi i mbulesës së minicentralit
  - Riprogramimi i minicentralit në rast nevojë
  - Kontrolli përfundimtar i punës së minicentralit
  - Hartimi i preventivit për materiale sipas defektit të përcaktuar
  - Përgatitja e faturës për shërbimin e kryer
  - Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin.
  - Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik gjatë punës
  - Zbatimi i rregullave të mbrojtjes së mjedisit

Instrumentet e vlerësimit:

Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përgatitë si duhet vendin e punës mirëmbajtjen minicentralit dhe riparimin e defekteve
- të përzgjedhë drejt veglat dhe pajisjet mirëmbajtjen minicentralit dhe riparimin e defekteve
- të analizojë skemën e sistemit të alarmit me kabëll për diagnostifikimin e defekteve
- të analizojë me kujdes manualin e mirëmbajtjes së minicentralit
- të analizojë të dhënat për diagnostifikimin e defekteve
- (instalim i keq, lidhje e gabuar e telefonave, mosfunksionim i minicentralit) sipas udhëzimeve të manualit
- të kontrollojë dhe riparojë saktë instalimin dhe lidhjen ndërmjet minicentralit dhe pjesëve të tjera përbërëse.
- të zbërthejë mbulesën e minicentralit
- të pastrojë pluhurin dhe papastërtitë e pjesëve përbërëse të tij.
- të përcaktojë elementët defektoze në mënyrë vizive apo me matje të ndryshme
- të zëvendësojë elementët e dëmtuar duke respektuar procedurën e duhur
- të rikryejë kontrollin e punës së minicentralit

- të evidentojë ndonjë gabim të mundshëm
- të bëjë korigjimin e gabimeve të mundshme
- të mbërthejë mbulesën e minicentralit
- të riprogramojë minicentralin në rast nevojë
- të kryejë kontrollin përfundimtar të punës minicentralit
- të hartojë preventivin për materialet në bazë të defektit të përcaktuar
- të përgatisë faturën për shërbimin e kryer
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik në punë
- të zbatojë rregullat e mbrojtjes së mjedisit

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në bazën prodhuese të shkollës ose në një qendër ku do të instalohet një minicentral
- Mësuesi duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur ilustrimet dhe demonstrimet konkrete për përdorimin e veglave, pajisjeve dhe të instrumenteve matëse për instalimin, lidhjen me pjesët përbërëse, programimin, kontrollin e gjendjes së saj dhe riparimin.
- Nxënësit duhet të angazhohen sa më shumë në veprimtari konkrete, në mbështetje të përvetësimit të njohurive që trajton moduli, fillimisht të mbikqyrur dhe më pas në mënyrë të pavarur.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të shprehive të fituara.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Mjedisi për kryerjen e instalimit të minicentralit, funksionimit, kontrollit të gjendjes dhe riparimit
  - Veglat, materialet dhe aparatet e nevojshme për instalimin, lidhjet dhe riparimin e minicentralit.
  - Mjete pune si: minicentral, pjesët përbërëse periferike, kompjuter, etj
  - Udhëzuesat, rregullore, manuale teknike, fatura financiare, etj.
-

2. Moduli “Transmetimi i të dhënave nëpërmjet linjës telefonike”

Drejtimi: Elektronik
Profili: Telekomunikacion
Niveli: II
Klasa: 12

<i>PËRSHKRUESI I MODULIT</i>		
Titulli dhe kod	TRANSMETIMI I TË DHËNAVE NËPËRMJET LINJËS TELEFONIKE	M-12-696-11
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësitë për të bërë transmetimi i të dhënave nëpërmjet linjës telefonike	
Kohëzgjatja e modulit	51 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin I të drejtimit mësimor “Elektroteknik”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	RM 1 Nxënësi kontrollon funksionimin e linjës ADSL <i>Përmbajtja:</i> <ul style="list-style-type: none"> - Përgatitja e vendit të punës për kontrollin e funksionimit të linjës ADSL - Përzgjedhja e pajisjeve, mjeteve dhe materialeve të punës për kontrollin e funksionimit të linjës ADSL - Matja e kapacitetit të mundshëm të linjës së internetit deri tek përdoruesit - Matja e zhurmave të ndryshme në linjën ADSL - Matja e vonesave të ndryshme gjatë transmetimit të të dhënave. - Matja e përqindjes së bitëve të transmetuar gabim. - Kontrolli i punës - Evidentimi i gabimeve të mundshme gjatë punës - Korigjimi i gabimeve të mundshme - Kontrolli përfundimtar i punës - Hartimi i proces-verbalit për punën e kryer dhe paraqitja në Degën Teknike - Hartimi i preventivit për materiale - Përgatitja e faturës për shërbimin e kryer - Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin - Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik gjatë punës - Zbatimi i rregullave të mbrojtjes së mjedisit <i>Instrumentat e vlerësimit:</i> <ul style="list-style-type: none"> - Pyetje-përgjigje me gojë <i>Kriteret e vlerësimit:</i> <p>Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të përgatitë vendin e punës për kontrollin e funksionimit të	

-
- linjës ADSL
- të përzgjedhë drejt veglat dhe pajisjet për kontrollin e funksionimit të linjës ADSL
  - të matë saktë kapacitetin e mundshëm të linjës së internetit deri tek përdoruesit sipas procedurës
  - të matë saktë zhurmat e ndryshme në linjën ADSL duke zbatuar procedurën
  - të matë saktë vonesat e ndryshme gjatë transmetimit të të dhënave sipas udhëzimeve të procedurës.
  - të matë saktë përqindjen e bitëve të transmetuar gabim
  - të kryejë me kujdes kontrollin e punës përgatitore
  - të evidentojë dhe korigjojë gabimet e mundëshme
  - të kryejë kontrollin përfundimtar të punës
  - të hartojë proces-verbalin për punën e kryer dhe ta paraqitë në Degën Teknike
  - të hartojë preventivin për materialet në bazë të defektit të përcaktuar
  - të përgatisë faturën për shërbimin e kryer
  - të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin
  - të zbatojë rregullat e sigurimit teknik në punë
  - të zbatojë rregullat e mbrojtjes së mjedisit

RM 2 Nxënësi lidh modem ADSL në internet dhe në kompjuterin e përdoruesit

Përmbajtja

- Përgatitja e vendit të punës për lidhjen e modemit ADSL në internet dhe në kompjuterin e përdoruesit
- Përzgjedhja e pajisjeve, mjeteve dhe e materialeve të punës për lidhjen e modemit ADSL në internet dhe në kompjuterin e përdoruesit
- Analiza e skemës së instalimit
- Instalimi i modemit
- Lidhja e modemit në linjën telefonike të përdoruesit
- Furnizimi me rrymë i modemit
- Testimi i funksionimit të modemit
- Testimi i kabllit ndërmjet modemit dhe kompjuterit
- Krijimi i një koneksioni të ri në kompjuterin e përdoruesit
- Konfigurimi i adresave IP tek përdoruesi
- Kyçja (lidhja) në internet.
- Kontrolli i punës së kryer
- Evidentimi i gabimeve të mundëshme gjatë punës
- Korigjimi i gabimeve të mundëshme
- Kontrolli përfundimtar i punës
- Hartimi i proces-verbalit për punën e kryer dhe paraqitja në Degën Teknike
- Hartimi i preventivit për materiale sipas defektit të përcaktuar
- Përgatitja e faturës për shërbimin e kryer
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë

profesionale me klientin.

- Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik gjatë punës
- Zbatimi i rregullave të mbrojtjes së mjedisit

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jete i afte:

- të përgatitë vendin e punës për lidhjen e modemit ADSL në internet dhe në kompjuterin e përdoruesit
- të përzgjedhë drejt veglat dhe pajisjet për lidhjen e modemit ADSL në internet dhe në kompjuterin e përdoruesit
- të analizojë me kujdes skemën e instalimit
- të instalojë modemin sipas udhëzimeve
- të lidhë modemin në linjën telefonike të përdoruesit sipas procedurës.
- të furnizojë me rrymë modemin sipas standardeve
- të testojë funksionimin e modemit në bazë të gjendjes së dritave të ndezura në të.
- të testojë kabllin ndërmjet modemit dhe kompjuterit sipas procedurës
- të krijojë një koneksion të ri në kompjuterin e përdoruesit sipas procedurës
- të konfigurujë adresat IP tek përdoruesi sipas procedurës
- të kyçë (lidhë) në internet.
- të kryejë kontrollin e punës së kryer
- të evidentojë ndonjë gabim të mundshëm
- të bëjë korrigjimin e gabimeve të mundshme
- të kryejë kontrollin përfundimtar të punës
- të hartojë preventivin për materialet në bazë të defektit të përcaktuar
- të përgatisë faturën për shërbimin e kryer
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale me klientin
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik në punë
- të zbatojë rregullat e mbrojtjes së mjedisit

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në bazën prodhuese të shkollës ose në një ambient ku instalohet modemi ADSL si dhe të organizohen vizita njohëse në ambientet e pajisjeve të telekomunikacionit
- Mësuesi duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur ilustrimet dhe demonstrimet konkrete për përdorimin e veglave, pajisjeve dhe të instrumenteve matëse për matje të ndryshme në rrjet dhe për testimin , lidhjen e modemit dhe konfigurimin e adresave IP
  - Nxënësit duhet të angazhohen sa më shumë në veprimtari konkrete, në mbështetje të përvetësimit të njohurive që trajton moduli, fillimisht të mbikqyrur dhe më pas në mënyrë të pavarur.
  - Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë

---

kontrolli i demonstrimit praktik të shprehive të fituara.

**Kushtet e
e domosdoshme
për realizimin e
modulit**

- Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Mjedisi për kryerjen e matjeve të ndryshme në rrjet, për testimin, lidhjen e modemit dhe konfigurimin e adresave IP
  - Veglat, materialet dhe aparatet e nevojshme për matjet, lidhjet dhe konfigurimin e adresave IP
  - Mjete pune si: Modem, kabëll, etj.
  - Udhëzuesa, rregullore, manuale teknike, fatura financiare, etj
-

3. Moduli “Vendosja në punë e dhënësit satelitor”

Drejtimi: Elektronik
Profili: Telekomunikacion
Niveli: II
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kod	VENDOSJA NE PUNE E DHENESIT SATELITOR	M-12-697-11
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me njohuritë dhe aftësitë e nevojshme për të vënë në punë dhe për të mbikëqyrur funksionimin e dhënësve satelitorë.	
Kohëzgjatja e modulit	51 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin I të drejtimit mësimor “Elektronik”.	

Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	RM 1 Nxënësi vëzhgon dhe përshkruan veçoritë e pajisjeve që ndodhen në qendrën satelitore. Përmbajtja: <ul style="list-style-type: none"> - Organizimi i mjedisit të punës në qendrën satelitore. - Dhënësit satelitor dixhital, veçoritë e tyre. - Marrësit satelitor, veçoritë e tyre. - Dhënësit radiorele, veçoritë e tyre. - Marrësit radiorele, veçoritë e tyre. - Antenat dhënëse satelitore, veçoritë e tyre. - Antenat marrëse satelitore, veçoritë e tyre. - Antenat radiorele, veçoritë e tyre. - Burimet e ushqimit, veçoritë e tyre. - Rregullat e të sigurimit teknik gjatë punës në qendrën satelitore. Instrumentet e vlerësimit: <ul style="list-style-type: none"> - Pyetje – përgjigje me gojë - Vëzhgim me listë kontrolli Kriteret e vlerësimit <p>Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të bëjë organizimin e mjedisit të punës në qendrën satelitore. - të përshkruajë rolin, veçoritë dhe treguesit teknikë të dhënësit satelitor dixhital. - të përshkruajë rolin, veçoritë dhe treguesit teknikë të marrësit satelitor. - të përshkruajë rolin, veçoritë dhe treguesit teknikë të dhënësit radiorele. - të përshkruajë rolin, veçoritë dhe treguesit teknikë të marrësit radiorele.
---	--

- të përshkruajë rolin, veçoritë dhe treguesit teknikë të antenës dhënëse satelitore.
- të përshkruajë rolin, veçoritë dhe treguesit teknikë të antenës marrëse satelitore.
- të përshkruajë rolin, veçoritë dhe treguesit teknikë të antenës radiorele.
- të analizojë skemat elektrike të burimit të ushqimit të qendrës satelitore.
- të zbatojë rregullat e të sigurimit teknik gjatë veprimeve në qendrën satelitore.

RM 2 Nxënësi evidenton dhe analizon elementet e skemës bllok të dhënësit satelitor.

Përmbajtja:

- Elementet e skemës bllok të dhënësit satelitor.
- Përforcuesi i sinjalit të figurës.
- Përforcuesi i sinjalit të zërit.
- Modulatori i sinjalit të figurës dhe zërit.
- Shëndrruesi i frekuencës.
- Përforcuesi i daljes (fuqisë)
- Çelësi *Beis-Boll*.
- Antena dhënëse satelitore.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje – përgjigje me gojë
- Vëzhgim me listë kontrolli.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të dallojë cilat janë elementet e skemës bllok të dhënësit satelitor.
- të tregojë rolin dhe problemet që zgjidh përforcuesi i sinjalit të figurës.
- të tregojë rolin dhe problemet që zgjidh përforcuesi i sinjalit të zërit.
- të shpjegojë procesin e modulimit dhe mënyrën e realizimit të tij në modulator.
- të shpjegojë rolin e shëndrruesit të frekuencës në vendosjen e vlerës reale të frekuencës bartëse.
- të shpjegojë rolin e përforcuesit të fuqisë dhe të tregojnë mënyrën e arritjes së vlerës së dëshiruar të fuqisë në dalje.
- të shpjegojë rolin e çelësit *Beis-Boll* në lidhjen elektronike që ai realizon me stacionet dhënëse satelitore.
- të shpjegojë rolin e antenës dhënëse satelitore, parametrat e saj teknikë dhe mënyrën e orientimit drejt satelitit në hapësirë.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik në punë.

RM 3 Nxënësi vendos në punë dhe mbikqyr funksionimin e stacionit dhënës satelitor.

Përmbajtja:

- Parapërgatitja për vënien në punë të stacionit dhënës

- satelitor.
- Kontrolli paraprak i gjendjes së pajisjeve të stacionit dhënës satelitor.
  - Kyçja e burimit të ushqimit të stacionit dhënës satelitor.
  - Kontrolli i sinjalizimeve të ushqimit i të gjitha stadeve përbërëse.
  - Vendosja e frekuencës së transmetimit satelitor.
  - Kontrolli i fuqisë në dalje.
  - Mbikqyrja e ecurisë dhe parametrave të transmetimit.
  - Kryerja e kontrolleve dhe rregullimeve të nevojshme gjatë transmetimit.
  - Procedura e ndërprerjes së transmetimit të stacionit dhënës satelitor.
  - Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik gjatë vënies në punë dhe mbikqyrjes së funksionimit të stacionit dhënës satelitor.

Instrumentet e vlerësimit

- Pyetje – përgjigje me gojë
- Vëzhgim me listë kontrolli.

Kriteret e vlerësimit

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të kryejë veprimet përgatitore për vënien në punë të stacionit dhënës satelitor.
- të bëjë kontrollin paraprak të gjendjes së pajisjeve të stacionit dhënës satelitor dhe rregullimet e nevojshme.
- të bëjë kyçjen e burimit të ushqimit të stacionit dhënës satelitor.
- të bëjë kontrollin e sinjalizimeve të ushqimit të të gjitha stadet përbërëse të stacionit dhënës satelitor.
- të vendosë vlerën e duhur të frekuencës së transmetimit satelitor duke e verifikuar nëpërmjet afishuesit.
- të kontrollojë nëpërmjet kompjuterit, vlerën e fuqisë në dalje.
- të bëjë mbikqyrjen e vazhdueshme të ecurisë dhe parametrave të transmetimit.
- të bëjë kontrollet dhe rregullimet e nevojshme gjatë transmetimit.
- të bëjë ndërprerjen e transmetimit të stacionit dhënës satelitor, kur është e nevojshme.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik gjatë vënies në punë dhe mbikqyrjes së funksionimit të stacionit dhënës satelitor.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të realizohet pranë qendrave të transmetimit satelitor, fikse ose në lëvizje.
- Kërkohet një bashkpunim i ngushtë midis nxënësve, mësuesit të praktikës dhe specialistëve të qendrave të transmetimit satelitor.
- Mësuesi duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur ilustrimet dhe demonstrimet konkrete për vënien në punë dhe mbikqyrjen e stacionit dhënës satelitor.
- Nxënësit duhet të angazhohen sa më shumë në veprimtari

---

konkrete për vënien në punë dhe kontrollin e funksionimit të stacionit dhënës satelitor, fillimisht në mënyrë të mbikqyrur dhe më pas në mënyrë të pavarur.

- Nxënësit duhet të nxiten të mbajnë shënime për vëzhgimet e kryera në stacionin dhënës satelitor, si dhe të diskutojnë në lidhje me to.

- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të njohurive dhe shprehive të fituara.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet dhe materialet e mëposhtme: Të garantohet transporti i nxënësve për rastet kur qendra ndodhet larg

- Mjedise të punës në stacione dhënëse satelitore (fikse ose të lëvizëshme), të siguruara në bashkëpunim me drejtorinë e përgjithshme të radiostacioneve;
- Mjete për transportin e nxënësve, për rastet kur stacioni ndodhet larg vendbanimit të nxënësve.
- Veglat dhe aparatet e nevojshme për matjet dhe kontrollin e funksionimit të stacionit dhënës satelitor;
- Skema bllok të dhënësve satelitor.
- Udhëzuesa, rregullore, manuale teknike, katallogë etj.